

सिद्धलेक गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम
(आ.व. २०७७/०७८)

श्रीमान प्रमुख अतिथी ज्यू,
विशेष अतिथि ज्यूहरु,
श्री गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु,
श्री राजनितिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु,
उपस्थित पत्रकार मित्रहरु,
सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि ज्यू,
कार्यालय प्रमुख लगायत सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरु,
आदरणीय वुवा आमा तथा दाजुभाई दिदि वहिनीहरु
लगायत, सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरु

सिद्धलेक गाउँपालिकाको निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी उपस्थित हुनु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत एवम् अभिवादन व्यक्त गर्दछु । सर्वप्रथम, सम्पूर्ण विश्व नै कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) महामारीको चपेटामा परिरहेको चूनौतीपूर्ण र असहज अवस्थामा जीवन गुमाउनु हुने नागरिकका शोकाकुल परिवारजन प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दै उपचाररत सम्पूर्णको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यसका साथै नागरिकहरुको अधिकार र स्वतन्त्रताको लागि योगदान दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।

संविधान सभाद्वारा जारी भएको नेपालको संविधान २०७२ ले देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनासंगै जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैंगिक लगायत सबै प्रकारका छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक, समावेशी, समान वितरण प्रणालीमा आधारित र सहभागिता मूलक सिद्धान्तका आधारभूत समानतामूलक समाजको निर्माणको परिकल्पना गरेको छ । मिति २०७४ वैशाख ३१ गतेको स्थानीय निर्वाचन द्वारा सिद्धलेक बासीको विश्वास जित्न सफल भई जनचाहना अनुरूप जनसमुदायले चाहे अनुसार जननिर्वाचित प्रतिनिधीहरु द्वारा जनहितको लागि निरन्तर प्रयास जारी राखेका छौ । यसका साथै जननिर्वाचित प्रतिनिधि सामू २०७२ को विनाशकारी भुकम्पबाट क्षति हुन गएका घर टहराको पुनर्निर्माण कार्य अवधि अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यस अवस्थामा पालिका भित्र भुकम्पबाट घर क्षति भै लाभग्राहीमा नाम छुटेका वास्तविक लाभग्राहीहरुको समस्या समाधान तर्फ विशेष पहल भैरहेको छ ।

मिति २०७४ /०३/३१ गते पहिलो गाउँ सभा सम्पन्न पश्चात हालसम्म यस सिद्धलेक गाउँपालिकालाई कार्य सम्पादन गर्न आवश्यक विभिन्न ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका वनाई सिद्धलेक गाउँपालिकाको पहिचान स्थापित गरी काम गर्न सहज वातावरण बनाएका छौ । गाउँपालिकाको संस्थागत संरचना निर्माण गर्न र वाँकी रहेका ऐन, नियम, कानून, नीति, निर्देशिका आवश्यकतानुसार निरन्तर निर्माण गर्नुका साथै पहिला निर्माण भएका ऐन नियमहरुलाई आवश्यकता अनुसार संशोधन गर्दै अगाडि बढीरहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु । यसका साथै सिद्धलेक गाउँपालिकाले जग्गा खरिद गरी २४ कोठा सहितको तिन वटा भवन, करिव १५० जना अट्ने १ वटा हल र करिव २० जना अट्ने क्षमताको १ वटा मिनि हल निर्माण भै प्रयोगमा आइसकेको छ । साथै पालिका भित्र रहेका ७ वटा वडा मध्ये वडा नं. १,४,५ र ७ का वडा कार्यालय भवनहरु निर्माण सम्पन्न भई संचालनमा आइसकेका छन् भने वडा नं २ र ३ का कार्यालयहरुको निर्माण सम्पन्न भई संचालनको प्रकृत्यामा रहेका छन् । पहिलो गाउँसभाबाट विद्युत् गुणस्तर सुधार गर्ने भनिएकोमा ७० प्रतिशत काठेपोल (१५०० वटा) स्टिल पोलबाट विस्थापित गरिएको छ भने २० वटा ट्रान्सफर्मर फेरिएको छ ।

उपस्थित महानुभावहरु,

समृद्ध नेपाल निर्माणको लागि प्रभावकारी योजनाहरुलाई व्यवस्थित रुपमा संचालन गर्न स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका हुने भएकोले संविधानले परिकल्पना गरे अनुसार कार्यकारी अधिकार, न्यायिक अधिकार र व्यवस्थापकीय अधिकार स्थानीय तहलाई दिए अनुसार आज हामीहरु यस गाउँपालिकाको सातौँ गाउँ सभामा उपस्थित भएका छौँ । संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस सातौँ गाउँ सभामा आगामी आर्थिक वर्षमा संचालन गरिने नीति, नियम, ऐन, निर्देशिका, वजेट, कार्यक्रम, कर र गैरकर राजश्वको दर निर्धारण गर्न प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले सहज प्रदान गरी यसै चालु सभाबाट वजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्न गईरहेका छौँ ।

योजना तर्जुमा प्रकृत्यालाई जनसहभागिताको माध्यमबाट अगाडि वढाउन वस्ती, टोल, इलाका, राजनीतिक दल विभिन्न संघ संस्थाहरुबाट माग र सुभाव भई आए अनुसार नीति, योजना र कार्यक्रमहरु जनप्रतिनिधिको हैसियतले यस सिद्धलेक गाउँपालिकाको तर्फबाट सातौँ पटक प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामीमा गौरवको अनुभूति भएको छ । यस सिद्धलेक गाउँपालिका विकासको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिन्छ । यस क्षेत्र भित्रका अल्पसंख्यक तथा पछाडि परेका वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मूलधारमा ल्याई विकास निर्माण प्रक्रियामा अगाडि ल्याउन कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, विविधिकरण सहित आधुनिकीकरण गरी उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गर्दै रोजगारी सिर्जना गर्ने, सुशासन प्रवर्द्धन गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता कायम गर्ने, पर्यटन क्षेत्र लाई जनजिवनको अभिन्न अंगको रुपमा विकास गरी प्रवर्द्धन गर्ने, सामाजिक विकास लाई कृषि पर्यटन संग आवद्ध गरी संस्थागत विकासको प्रतिफल हासिल गर्ने जस्ता चुनौती हामी माभ कायम नै रहेको छ । यिनै चुनौतिका माभ पनि बुङचुङ भेडावारी मैदान सडक स्तर उन्नती भै नियमित रुपमा वस संचालनमा छ, वैरेनी पिपलनलाड ठाँटी कमलावारी मैदान सडक स्तर उन्नति भै सहज अवस्थामा दैनिक यातायात संचालनमा रहेको र परेवाटार कुम्पूर भञ्ज्याङ वागवच्छला कालीदह सडक स्तर उन्नति गरी यातायात सेवा संचालन गरिने तयारीमा छ । सडक स्तर नति गर्ने क्रममा परेवाटार- कुम्पूर भञ्ज्याङ- वागवच्छला सडक खण्डमा १.३ किलो मिटर, बुङचुङ - भेडावारी- मैदान सडक खण्डमा २.८ किलो मिटर, वैरेनी- पिपलनलाड- ठाँटी - कमलावारी सडक खण्डमा ७८० मिटर र बुङचुङ चोक - गाउँपालिका कार्यालय सम्मको ६०० मिटर सडकमा कालोपत्रे गर्ने योजना रहेकोमा कोभिड- १९ महामारीका कारण उक्त कार्य शुरु हुन कठिनाई भएता पनि कार्य सम्पन्न तर्फ हाम्रो प्रयास जारी रहेको छ । यसैगरी गाउँपालिका भित्र खानेपानीको समस्या समाधानका लागि डुमिडाँडा, काप्राङ र मुलावारीको डिप वोरिङ निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ भने ढल्केपिपल, दमै थुम्का, अर्चले, कुँटीडाडा र अमिलिछापमा पाइपलाईन विस्तारको काम भईरहेको छ ।

यस पालिकाको वडा नं. १ वैरेनी स्थित सिद्धलेक अस्पताललाई जग्गा दाताहरुबाट हालसम्म ७ रोपनी १० आना जग्गा अनुदान प्राप्त भै भवन निर्माणको प्रकृत्यामा रहेको छ । यस पालिकामा हालसम्म १ नं. वडाको बाभोगरा र ७ नं. वडाको महाकाली मा.वि मा खेल मैदान निर्माण भैसकेका छन् र बाँकी आवश्यक स्थानहरुमा पनि निर्माण गरिने कुरा अवगत गराउन चाहन्छु भने " उज्यालो सिद्धलेक " अभियानलाई सार्थकता दिन परेवाटार देखि कालीदह सम्म कालुपाण्डे राजमार्गका वस्तिमा ११४ वटा सडक बती जडान भैसकेको पनि जानकारी गराउँदछु ।

उपस्थित महानुभावहरु, कोभिड-१९ महामारीका कारण मानव जाति माथि शताब्दीकै सवै भन्दा ठूलो संकट पैदा भएको छ । हाम्रो पालिकाबाट पनि रोजगारी लगायत विभिन्न शिलसिलामा विदेशिनेहरुको संख्या धेरै छ । यस संकटको घडीमा आफ्नो घर फर्किएका वासिन्दाहरुलाई सुरक्षाका उपाय अपनाउन हाम्रो तर्फबाट पनि विभिन्न प्रयास जारी रहेको छ । मित्रराष्ट्र भारतबाट हालसम्म घर फर्किएका मध्ये १०० जनालाई नागेश्वरी आ.वि, सिद्धलेक - १, मिन्दुका मा.वि, सिद्धलेक - १ र गोल्मरानी आ.वि, सिद्धलेक - ६ मा क्वारेन्टिनमा राखी RDT परीक्षण नेगेटिभ आएका ९८ जनालाई होम क्वारेन्टिनमा रहने गरी घर पठाइएको र RDT पोजेटिभ देखिएका २ जनाको PCR परीक्षण गरिदा १जनालाई कोरोना पोजेटिभ देखिएकोले निजलाई दैनिक स्वास्थ्य परिक्षण गराउँदै आइसोलेसनमा राखिएको र PCR नेगेटिभ आउने १ जनालाई होम क्वारेन्टिनमा रहने गरी घर पठाइएको छ । यसका साथै वडा नं. ७ मा स्थानीय समुदायको सहयोगमा

भारतवाट घर फर्किएका ३ जनालाई सामुदायिक क्वारेन्टिनमा राखिएको छ । यस महामारी वाट बच्न हामी सबैले सावधानी अपनाउनु पनि जरुरी भैसकेको छ ।

प्रस्ताव नं. १

अव म सिद्धलेक गाउँपालिकाको आ.व. ०७७/०७८ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु ।

आर्थिक विकास नीति

- व्यवस्थित पशुपन्छी फर्म, पोल्ट्री फर्म, मौरीपालन तथा दुग्ध उत्पादनको विकासका लागि आधुनिकीकरण र प्रविधिकरण गरी व्यवसायिक रुपमा सञ्चालन गर्ने ।
- कृषि उपजको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिको लागि उन्नत विउ विजन, प्रविधिको उपयोगको लागि चेतना वृद्धि तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने र तरकारी खेती, फूल खेती आदिमा आत्मनिर्भर बनाउन कृषकहरूलाई कृषि प्राविधिक सम्मको पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ।
- एउटै प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरू वीच एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गर्ने । छिमेकी स्थानीय तहवाट कार्यक्षेत्र विस्तारको अनुमति माग गर्ने संस्थाहरूलाई अध्ययनको आधारमा व्यवस्थित गरिने ।
- सहकारीहरूको अनुगमन गरी अद्यावधिक अवस्थाका वारे जानकारी लिने । सहकारी शिक्षा तालिम तथा अवलोकन भ्रमणको माध्यमवाट दक्षता अभिवृद्धि गराइने छ ।
- व्यापार व्यवसाय दर्ता गर्न अनिवार्य गर्दै नवीकरण गर्न प्रोत्साहन तथा विभिन्न किसिमका विचौलियाहरूलाई दुरुत्साहन गर्ने ।
- दैनिक मुल्य अनुसारको कृषि उपजको विलविजक कृषकहरूलाई अनिवार्य जारी गर्नुपर्ने प्रकृत्या सञ्चालन गर्ने ।
- गाउँपालिका भित्र व्यवसाय दर्ता गर्दा महिलाको नामवाट गरीएमा दर्ता शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट लिइने छ ।
- उद्योगीहरूलाई उद्योग खोल्न प्रोत्साहन गर्ने, सहजीकरण गर्ने र उचित वातावरण निर्माण गर्ने ।
- पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धनको लागि यस वर्ष सिद्धलेक ढेवालेक क्षेत्र तथा कुम्पुर टावर क्षेत्र प्रवर्द्धन गर्ने, त्रिशुली नदीमा च्याफ्टेड प्रवर्द्धन गर्ने, सम्भाव्य ठाँउमा भ्युटावरहरू निर्माण गर्ने तथा कुम्पुर भञ्ज्याङ टावर पदमार्ग र सिद्धलेक पदमार्ग निर्माण तथा व्यवस्थित गर्ने ।
- होमस्टे व्यवसाय सञ्चालन गर्न पहिचानको आधारमा जनतालाई प्रोत्साहन तथा प्रवर्द्धन गर्दै यस वर्ष एउटा नमूना होमस्टे कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक वडामा वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा स्काउट टिमको व्यवस्था गर्ने ।
- साना सिचाई योजनाहरूलाई थप व्यवस्थित गर्ने ।

पूर्वाधार विकास नीति

सडक तर्फ

- गाउँपालिकाको मुख्य ३ सडकलाई नमूना सडक घोषणा गरी स्तरउन्नती र कालोपत्रे गर्ने काम प्राथमिकतामा राख्ने ।
- विभिन्न भौतिक संरचना र पूर्वाधारलाई राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप निर्माणमा प्राथमिकता दिने ।
- बस्ती र वडा जोड्ने सडकलाई प्राथमिकता दिने ।
- यस आर्थिक बर्षको लागि सम्भव भएसम्म नयाँ सडक टूयाक खोल्ने कार्य सूचारु नगर्ने ।
- वास्तविक कृषि र उत्पादन हुने क्षेत्रको पहिचान गरी सो क्षेत्रमा उत्पादित हुने वस्तुलाई नजिक बजारसम्म पुयाउन तथा ढुवानी कार्य गर्न आवश्यक पर्ने कृषि सडक निर्माणमा जोड दिने ।
- सडक निर्माण कार्य गर्दा क्षति कम हुने र सुरक्षाको दृष्टिकोणले सवल ठाउँमा सडकहरू निर्माण गर्ने ।
- प्राथमिकता तथा आवश्यकताको आधारमा सडक, सामुदायिक भवन, सिंचाई, विद्यालय भवन, सार्वजनिक शौचालय, मठ मन्दिर, मरणघाट, स्वास्थ्य चौकी भवन, यात्रु प्रतिकालय, खेल ग्राउण्ड निर्माण, ग्रामिण विद्युत

विस्तार, कृषि सामाग्री संकलन केन्द्र तथा पशु हाटबजार निर्माण , पोखरी निर्माण तथा चौतारा, धाराकुलो, खोलाकिनारा संरक्षण गर्ने ।

भवन तथा बस्तीको विकास तर्फ

- गाउँपालिकाको शहरोन्मुख क्षेत्रमा भवन निर्माण आचार संहिता पूर्ण रुपमा पालना हुनेगरी भुकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण कार्यलाई कडाईका साथ लागू गर्ने ।
- भवन निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आधारभूत भवन निर्माण मापदण्ड तयार गरी सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
- यसअघि निर्माण भईसकेका भवनको हकमा दिईएको म्यादभित्र आवश्यक शुल्क लिई नक्सा अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई आरम्भ गर्ने ।
- गाउँपालिकाको कुनै स्थानमा ६० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी जनताको माग भईआएमा व्यवस्थित बस्ती विकास वा ल्याण्डपुलिङको कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिने ।

खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ

- देशव्यापी एक घर एक धाराको राष्ट्रिय नीतिलाई यस गाउँपालिकाले पनि यस आ.व.को मुख्य खानेपानी नीतिको रुपमा लिई मूर्तरुप दिने ।
- बुडचुङ लगायतको क्षेत्रमा अव्यवस्थित खानेपानीलाई व्यवस्थित गर्दै स्रोतको खोजी गर्नेगरी बुडचुङ एकीकृत खानेपानी आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।
- गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न खानेपानी स्रोतको पहिचान गरी संरक्षण र स्रोत व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राख्ने ।
- खानेपानी आयोजनाहरूको तत्काल गर्नुपर्ने मर्मत तथा सुधारमा जोड दिने ।
- यस गाउँपालिका केन्द्रको थोपल खोलामा अव्यवस्थित फोहोरमैलालाई व्यवस्थित गर्न डम्पिङ साईट निर्माणको अवधारणा ल्याई आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।
- ठूला खानेपानी आयोजनाको डि.पि.आर. गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने ।
- डिप बोरिङ गर्ने कार्यले खानेपानी मुहानहरू सुक्ने र लोप हुनसक्ने तथ्यलाई मध्यनजर गर्दै लिफ्ट खानेपानी निर्माणमा जोड गर्ने ।
- च्याङु क्षेत्रमा निलकण्ठ नगरपालिकाले फोहोर व्यवस्थापन गर्दै आएकोले त्यसले वातावरणीय असर गरेको हुँदा त्यसलाई हटाउन आवश्यक समन्वय र पहल कदमी लिने ।

पर्यटन तर्फ

- गाउँपालिकामा एक वडा एक रमणीय उद्यानको पूर्वाधारको निर्माण गर्ने नीति अनुरूप यस बर्ष पाईलट प्रोजेक्टको रुपमा ठाउँ पहिचान गरी एउटा सार्वजनिक इको पार्क निर्माणमा जोड दिने ।
- सिद्धलेक, ढेवालेक लगायत पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा सेड निर्माण, खानेपानी लगायत पिकनिक स्थलको रुपमा पूर्वाधारहरू तयार गर्ने ।

सिंचाई तर्फ

- कोभिड— १९ को नकारात्मक असरको कारण उत्पन्न हुनसक्ने खाद्य संकटलाई मध्यनजर गर्दै साना सिंचाई तथा कुलो निर्माणमा प्राथमिकता दिने ।
- सिंचाई खोलानाला, नदि, नहर जस्ता सिंचाई पूर्वाधार स्थलहरूको संरक्षण गर्ने नीति लिने ।
- आवश्यक परेको ठाउँमा सोलारबाट लिफ्ट सिंचाई प्रविधिलाई प्रश्रय दिने ।

पूर्वाधार मर्मत तथा सुधार तर्फ

- गाउँपालिका स्तरीय योजनाको मर्मत सम्भार गर्न मर्मत सम्भार इकाईको स्थापना गर्ने र सोही इकाई मार्फत कार्य सम्पादन गर्ने नीति लिने ।

अन्य

- सडक पूर्वाधारले जोखिममा परेका घर वा बस्ती संरक्षण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी आवश्यक परेको क्षेत्रमा भु-संरक्षणका उपायहरू अबलम्वन गर्दै बायो इन्जिनियरिङ प्रविधिबाट समाधानका उपायहरू खोज्ने ।
- खोला, नदिले खेतीजन्य जमिनहरू कटान गरी उत्पादनमा हास आउने हुँदा तटबन्धन निर्माण कार्यलाई तीव्रताका साथ अगाडि बढाउने ।

कृषि, पशुसेवा, वातावरण तथा बिपद् व्यवस्थापन नीति

- कृषि तथा पशुपन्छी पालनमा प्रयोग हुने आधुनिक कृषि यान्त्रिकरण व्यावसायिक कृषि योजनाको लागि मात्र प्रयोग हुने गरी कृषि यन्त्रहरू खरिद गरी आवश्यक मापदण्ड पुरा गरेर वितरण गर्ने ।
- कृषि यान्त्रिकरणलाई दिगो र कम खर्चिलो बनाउन मर्मत सम्भारको उचित व्यवस्था गरिने छ ।
- मौलिक खाद्यान्न, फलफूल, तरकारी बालीहरू र पशुपन्छीपालन तथा मत्स्यपालनको उत्पादन र उत्पादकत्व प्रवर्द्धन गर्नको लागि बास्तविक किसान पहिचान गरी कृषकहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गर्ने ।
- सहकारीहरूको साभेदारीमा कृषि तथा पशुविमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- कृषि तथा पशुसेवा र व्यवसाय सम्बन्धी अनुदानहरू गाउँपालिकामा दर्ता भएका फर्महरूलाई मात्र दिने व्यवस्था मिलाई औपचारिक अर्थतन्त्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनलाई आवश्यक पूर्वाधारहरू सडक, बिद्युत, सिंचाई, शित भण्डार, संकलन तथा विक्री केन्द्रको विकास गर्ने ।
- कृषि उपजहरू संकलन तथा बजार प्रवर्द्धनमा सहूलियत दिन सवारी साधन खरिदमा सहकारी संस्थाहरूलाई अनुदान दिइने नीति लिइने छ ।
- वातावरण प्रदुषण हुँदै जानु, खाद्यान्न तरकारी फलफूल आदि रासायनिक विषादीको कारणले मानव जीवनमा असर गर्दै जानु र वातावरणलाई समेत नराम्रो प्रभाव पारेको हुँदा न्यूनिकरण गर्दै लैजानको लागि अर्गानिक खेतीलाई प्रोत्साहित गर्दै अर्गानिक कृषि बस्तुको समेत प्रमाणिकरण गर्ने र माटो परिक्षणको लागि माटोको गुणस्तर तथा हावापानी अनुकूल खेती गर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने ।
- कृषकहरूले खेती गर्दै आएको तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न बाली र दूध उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई लागतका आधारमा उत्पादनको उचित मुल्य प्राप्त गर्ने गरी कृषि उपज बजारीकरणको प्रबन्ध गर्ने र कृषकहरूले बाली लगाउनु पूर्व कुन किसानले कति जग्गामा कुन बाली लगाएको छ त्यस बालीको लागतमा न्यूनतम समर्थन मूल्य तोक्ने कृषकहरूको बचत सुनिश्चित गर्ने र बजेटको लागि संघ र प्रदेश सरकार संग समन्वय गर्ने ।
- व्यावसायिक कृषि क्षेत्रको आत्मनिर्भरतालाई कायम राख्दै अझ समृद्ध बनाउन वडा स्तरमा रहेका कृषि सहकारी, नजि क्षेत्र, बैंक तथा बित्तीय क्षेत्र र गैह्र सरकारी संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा कार्यान्वयन हुने गरी एक पुनर्स्थापना कोष खडा गरि "हाम्रो कृषि हाम्रो पौरख" भन्ने नाराका साथ गाउँपालिका प्रमुख नवप्रवर्तन कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।
- पोषणयुक्त आहारको उत्पादन र भौगोलिक क्षेत्र अनुसार पशुपन्छी पालन (गाई, भैँसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) गरि दूध, मासु तथा अण्डा उत्पादन बढाउने साथै प्रदेश सरकारको सहयोगमा पशु सुत्केरी भत्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

- पशुजन्य उत्पादनको गुणस्तर नियन्त्रण तथा नियमन गर्न बजार व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने र पशु रोग बिरुद्ध खोप कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्नुका साथै पशुबाट सर्ने रोगहरुको निदान, रोकथाम र नियन्त्रण गर्नु प्रत्येक वडामा कृषि तथा पशु सेवा पुऱ्याउने ।
- जलवायू परिवर्तन हुँदा रोगको प्रकोप एवं प्राकृतिक बिपद् बाट आउने जोखिम न्यूनिकरण गर्न बाली तथा पशु बिमाको विस्तार र जलवायू अनुकूलन कार्यक्रम सञ्चालन गरी लगानी सुरक्षण गर्ने ।
- **"बाँफो जग्गाको सदुपयोग - उत्पादनमा सहयोग"** भन्ने सोचाईका साथ बाँफो जग्गा भएको खेतीयोग्य जमिनलाई कृषि र पशुपालनको लागि उपयोगमा ल्याउन कृषक समुह/ कृषि सहकारी सँग सहकार्य गरी बाँफो जमिनको लगत संकलन गरी भूमी बैंकको स्थापना गर्ने । आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- हरेक वडामा कृषकहरुको चाहना, भौगोलिक बनोट र माटोको प्रकृति अनुसार उपयुक्त बाली र वस्तुको पहिचान गर्नु फलफूल, तरकारी, मसलाबाली, मौरीपालन र खाद्यान्न बालीको व्यावसायिक पकेट क्षेत्र बनाउने ।
- स्थानीय स्तरमा कृषकहरुको घर दैलोमा कृषि तथा पशु सेवा प्रसार पुऱ्याउन एक वडा एक प्राविधिकको व्यवस्थापन गर्ने ।
- पशुपालन क्षेत्रमा पशुपन्छी पालनका लागि हरेक वडामा एक वडा एक उत्पादन पकेट क्षेत्रमा कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- खाद्यान्न तरकारी तथा फलफूल र लोप हुँदै गएका स्थानीय रैथाने बालीको उत्पादन तथा रैथाने बालीको बीउ बैंक स्थापना गर्ने ।
- पशु नश्ल सुधारका लागि प्राकृतिक गर्भाधान को लागि बोका तथा राँगा कृत्रिम गर्भाधान को लागि आवश्यक पर्ने उपकरण र सिमेन नाईट्रोजनको व्यवस्थापन गर्ने ।
- यस आर्थिक वर्षदेखि प्रत्येक वडामा पशुपालनको लागि घाँसको श्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने ।
- सामुदायिक बनलाई सुदृढिकरण गर्न बन उपभोक्ता समिति र डिभिजन बन कार्यालय धादिङसँग समन्वय गर्नु बन बिबिधिकरण तथा बृक्षारोपण कार्यक्रम मार्फत स्तरोन्नति गर्ने ।
- **"स्वच्छ टोल - स्वच्छ गाउँ"** अभियान अन्तर्गत हरित सडकको लागि सडक दायाँबायाँ बिभिन्न प्रजातीका बिरुवा बृक्षारोपण गर्ने ।
- पशुपन्छीमा लाग्ने रोग नियन्त्रण गर्न गाउँपालिका स्तरमा पशु स्वास्थ्य क्लिनिक सञ्चालन भएकोमा त्यसलाई निरन्तरता दिने ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्न प्रत्येक टोलमा डस्टविनको व्यवस्था गर्ने तथा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- विपद्सँग लड्न सक्ने क्षमता विस्तार, विपद्मा चाहिने संपूर्ण पूर्व सुरक्षाको सामग्रीहरुको सुनिश्चितता तथा विस्तार गर्दै विपद् पूर्वतयारी कोष वृद्धि गर्ने ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद नीति

- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न विगतका आ .व. हरुमा तय गरिएका सबै कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिँदै नयाँ थप गर्दै लैजाने ।
- तहगत दरबन्दी कम भएका मा.वि. तथा आ.वि. हरुलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गर्ने ।
- प्रविधि मैत्री शिक्षण प्रकृत्यामा जोड दिने ।
- विषयगत शिक्षकको तालिमको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय पाठ्यपुस्तक निर्माण, स्थानीय तह छात्रवृत्ति कार्यक्रम, दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- विद्यालय भवनको मर्मत सम्भार, विद्यालयमा खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थाका साथै विद्यार्थी भर्ना कार्यक्रम र अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- बालबालिकाहरुमा अन्तरनिरिहित प्रतिभाहरु प्रस्फुटन गराउनको लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप , अन्तरक्रिया, खेलकुद र शैक्षिक प्रदर्शनी जस्ता कार्यक्रमहरुमा जोड दिने ।

- अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई पठनपाठनमा थप प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू तय गर्ने ।
- उत्कृष्ट शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालयहरूलाई विशेष सम्मान सहित पुरस्कृत गरिने ।
- विद्यालयहरूमा शैक्षिक व्यवस्थापन प्रणालीलाई चुस्त राख्न विशेष व्यवस्था गर्ने ।
- न्यून तलब सुविधा भएका विद्यालय कर्मचारी र बाल शिक्षा सहयोगी कार्यकर्ताहरूलाई थप गरिँदै आएको सुविधालाई निरन्तरता दिने ।
- शिक्षकको पेशागत दक्षता वृद्धि गर्न शिक्षक तालिमलाई निरन्तरता दिइने ।
- ५० वर्ष उमेर र २० वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा भएका सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूले स्वैच्छिक अवकाश लिई व्यवसाय गर्न चाहेमा विशेष अनुदानको व्यवस्था गर्न पहल गर्ने ।
- आधारभूत तहको सबै कक्षमा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण र प्रयोग गर्ने ।
- भौतिक पूर्वाधारको विकास कम भएका विद्यालयहरूलाई पूर्वाधार विकासमा जोड र पूर्वाधार विकास भईसकेका र विद्यार्थी संख्या मापदण्ड अनुसार भएका विद्यालयहरूमा कक्षा १२ संचालन तथा प्राविधिक शिक्षाको लागि माग भएमा विशेष व्यवस्था गर्ने ।
- गा.पा. मा एक सुविधा सम्पन्न खेलमैदान र प्रत्येक वडामा एक खेलमैदान निर्माणमा जोड दिने ।
- खेलकुदको विकास गरी युवा पुस्तालाई खेलमा आकर्षित गराउन विशेष कार्यक्रमको तय गर्ने ।

स्वास्थ्य तथा समाज कल्याण नीति

स्वास्थ्य

- विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धनको लागि समुदाय अभिमुखीकरण गर्दै जाने ।
- पूर्णखोप दिगोपना कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
- स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकास गरिने ।
- मोवाइल स्वास्थ्य र ग्रामिण अल्ट्रासाउन्ड कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
- स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम मार्फत समुदाय स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
- पालिका स्तरमा मासिक समीक्षा बैठक गर्ने ।
- औषधीको उपलब्धता सुनिश्चित गरिने ।
- मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने ।
- आमा सुरक्षा तथा सुत्केरी सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने ।
- धादिङ जिल्लाका सबै स्थानीय तहसँग मिलेर रक्त संचार कोष स्थापना गरी निःशुल्क रक्त सञ्चार सेवा पुऱ्याउन पहल गर्ने ।
- पूर्ण सरफाईको रणनीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न उयपयुक्त स्थानमा ल्यान्डफिल्ड साइड तयार गरिनेछ ।
- सुरक्षित प्रसुति सेवालाई प्रोत्साहन गर्ने साथै सबै वर्गको नागरिकहरूलाई स्व स्वास्थ्य संस्था सम्मको पहुँच सुनिश्चित गर्ने तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूलाई दिइने सेवामा बढोत्तरी गर्ने ।
- सबै सुत्केरी महिलाहरूलाई पोषणको लागि कुखुराको भाले तथा अण्डा दिने र दलित सुत्केरी महिलाहरूलाई यातायात खर्च दिने कार्यक्रमको निरन्तरता गर्दै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई उनीहरूको जीवनयापनमा प्रत्यक्ष सहयोग गर्ने किसिमको सामाग्री प्रदान गर्ने र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने

कोभिड-१९ को रोकथाम तथा असर व्यवस्थापन

- विदेशवाट फर्किएका नागरिकहरूको स्वास्थ्यलाई ख्याल गर्दै सुरक्षित राख्न परामर्श दिई होम क्वारेन्टिनमा राख्ने र त्यहाँ रहँदै कोभिड-१९ का लक्षण देखा परेमा सो को व्यवस्थापन गाउँपालिकाले गर्ने ।
- कोभिड-१९ वाट मृत्यु भएमा गाउँपालिकाले मृतकका परिवारलाई रु ५०,०००।- सम्म आर्थिक सहयोग गर्ने नीति लिइने छ । साथै मृतक शरीरको विसर्जन गर्न आवश्यक नीति व्यवस्थित गरिनेछ ।

- कोभिड-१९ का कारण वैदेशिक रोजगारवाट फर्किएका र स्वदेशमै पनि रोजगारी गुमाएका व्यक्तिहरुका लागि रोजगारी सुरक्षा गर्न श्रममूलक पूर्वाधार विकास परियोजनाहरु छनौट गरी कार्यान्वय गरिने छ ।
- कोभिड-१९ रोकथाम तथा असरलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक विपद् कोषलाई रकमको पर्याप्त व्यवस्था गरिनेछ ।

महिला तर्फ

- महिला शसक्तिकरण तथा जीवनस्तर विकास कार्यक्रम ।
- गाउँपालिका भित्रका सबै महिलाहरुलाई सहकारीमा आवद्धता गराउने ।
- लैंगिक तथा घरेलु हिंसा विरुद्ध उपाध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
- किशोरीहरुको क्षमता विकासका लागि स्वास्थ्य तथा प्रजनन अधिकार सम्बन्धी कार्यक्रम ।
- एकल महिलाहरुको आयआर्जनका लागि व्यवसायिक सीप विकास सम्बन्धी तालिम ।

बालबालिका तर्फ

- बाल विकास तथा संरक्षण कार्यक्रम ।
- बाल क्लब गठन तथा सञ्चालन ।
- अपाङ्ग बालबालिकाको अधिकार संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम ।

जेष्ठ नागरिक तर्फ

- जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम ।
- जेष्ठ नागरिक पालन पोषण तथा स्नेह कार्यक्रम ।

दलित तथा जनजाति तर्फ

- दलित तथा जनजाति क्षमता विकास कार्यक्रम ।
- जातीय विभेदको अन्त्यको लागि सचेतना कार्यक्रम ।
- दलित तथा जनजातिहरुको आयआर्जन तथा जीवन स्तर सुधार कार्यक्रम ।

अपाङ्गता तर्फ

- अपाङ्गतामैत्री वातावरण तथा पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको उचित हेरचाह र संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम ।
- अपाङ्गहरुको आयआर्जन तथा जीवनस्तर सुधार कार्यक्रम ।

सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास नीति

- यस गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने सांगठनिक संरचना अन्तर्गतको स्वीकृत दरवन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने ।
- स्थानीय कर्मचारीहरुको अवकास कोषको रुपमा कर्मचारी कल्याणकोषको व्यवस्था गर्न र उक्त कोष सञ्चालनको लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को व्यवस्था अनुसार कर्मचारी कल्याणकोष कार्यविधि बनाउने ।
- यस गाउँपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत अस्थायी तथा करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई आवश्यकताको आधारमा निरन्तरता दिइने ।
- संगठन संरचनामा दरवन्दी हेरफेर वा मिलान गर्नु पर्ने अवस्थामा हाल संघीय, प्रादेशिक कर्मचारी सम्बन्धीका ऐन नियमावलीजस्ता कानून तयार भै नआएको अवस्थामा परिमार्जित संगठन संरचना व्यवस्थित गर्न गाउँसभाबाट नीति तर्जुमा गरि सोही अनुसारको कर्मचारी संगठन संरचना स्वीकृतको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा लेखि पठाउने ।

- यस गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत सबै तह र सेवाका कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि विशेषज्ञहरूबाट तालिम दिई आवश्यक सीप विकासको व्यवस्थापन गर्ने ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट दक्षतापूर्वक सेवाग्राहीहरूलाई सेवा प्रवाहका लागि क्षमता विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयगत साधनहरूको उपलब्ध गराउने ।
- सीपयुक्त जनशक्ति निर्माण गरि गाउँपालिकाको विविध क्षेत्रहरूमा विषयगत क्षेत्रका प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराई समुदाय स्तरमा सेवा प्रवाहमा विकास गर्ने ।
- आगामी आ.व देखि मासिक रूपमा आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखाबाट लेखा परीक्षण गर्ने तथा पूर्व लेखा परीक्षणको अभ्यास गरिनेछ ।

विविध

- यस गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रमा रहेको रोजगार व्यवस्थापन सुचना प्रणालीलाई थप विकसित गर्दै श्रमबजारमा रहेका सीप र क्षमताको सदुपयोग गर्न सहज हुने गरी उनीहरूको व्यक्तिगत विवरण रहेको श्रम सूचना बैंक स्थापना गर्ने ।
- रोजगार सेवा केन्द्रले रोजगारदाता र रोजगारीको खोजिमा रहेकाहरू बीच सम्पर्क स्थापित गरी रोजगार प्राप्तिमा सहयोग गर्ने ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका रोजगारमुलक आयोजनाहरू संचालन गरी वृद्धो बेरोजगारीको समस्यालाई न्युनिकरण गर्न पहल गर्ने ।
- राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण विभाग अन्तर्गत संचालित सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणाली सुदृढिकरण गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- गाउँपालिकाद्वारा पहिला वनाइएका ऐनहरू समय सापेक्ष वनाउन र संघ तथा प्रदेशले वनाएको कानूनसंग नवाभिने गरी आवश्यक संशोधन गरिने ।
- न्युनतम श्रम मुल्य लागु गर्ने तथा ज्यालामा एकरूपता कायम गर्ने ।
- स्वरोजगारलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगारीका थप अवसर सृजना गर्ने
- आ.व २०७६/०७७ मा गाउँपालिकाका सबै वडालाई समेट्ने गरी मेलमिलापकर्ताको तालिम दिन वजेट विनियोजन भएकोमा कोभिड-१९ को कारण सो तालिम सम्पन्न गर्न नसकिएकोले आगामी आ.व. मा सम्पन्न गर्ने ।

अन्त्यमा माथि उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्न वजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यी नीति तथा कार्यक्रमको लागि बजेट यस सभाको अर्को सत्रमा प्रस्तुत गरिने छ । यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नुहुने सबै मानुभावहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै हाम्रो निमन्त्रणालाई स्विकार गरी पाल्नु हुने प्रमुख अतिथि जिल्ला समन्वय समिति धादिङका प्रमुख ज्यू, राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरू, विकास साभेदार संस्थाहरू निर्वाचित जनप्रतिनिधि साथिहरू र सम्पूर्ण गाउँपालिका वासीहरू, कर्मचारी मित्रहरूमा धन्यवाद एवं आभार व्यक्त गर्दछु ।

प्रस्ताव नं २ सिद्धलेक गाउँपालिकाका ऐन नियम निर्देशिकाहरू संघीय प्रदेश कानून अनुकूल वनाउन आवश्यक संशोधन सहितका १६ वटा कानूनहरू सभामा छलफलका लागि प्रस्तुत गर्दछु ।

प्रस्ताव नं. ३ माथि उल्लिखित नीतिहरु कार्यान्वयनको लागि आगामी आ .व मा तपशिल वमोजिमको आय अनुमान पेश गरेको छु ।

रकम रु हजारमा

गाउँपालिकाको नाम:- सिद्धलेक गाउँपालिका, धादिङ ।							सभामा वजेट पेश हुने मिति:- २०७७/०७/१० मा छलफल गर्ने			
विवरण	आन्तरिक श्रोत	राजश्व बाँडफाँड वाट प्राप्त हुने रकम (ख)	वित्तिय समानीकरण अनुदान (ग)	ससर्त अनुदान (घ) संघ प्रदेश	विशेष र समपुरक अनुदान(ङ) संघ प्रदेश	आन्तरि क ऋण(च)	कुल बजेट क देखि च सम्मको जोड	खर्च प्रस्ताव		कैफि यत
								चालु	पूँजीग त	
संघ		७१७०२.२९०।-	१३२९००.० ००।-	१८८१००. ०००।-	४४७००.०० ०।-					
प्रदेश		१३०१८.०००	९९९२.०००। -	१७८५३.० ००।-	२९८८७.०० ०।-					
स्थानीय तह	३६१००.००। -									
जम्मा		८४७२०.२८७।-	१४२८९२.० ००	२०५९५३. ०००।-	७४६८७.०० ०।-		५४४३५२.२८७ ।-			

प्रस्ताव नं. ४ गाउँसभा सम्वन्धमा ।

गाउँसभा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको नियमावली २०७४ को परिच्छेद २ को दफा ६ को उपदफा ३ अनुसार मिति २०७७/०३/२४ गते विहान १० बजे सम्म बैठक स्थगन गर्दछु र सोही दफाको उपदफा ३ अनुसार २०७७/०३/२४ गते बिहान १० वजे बैठक संचालन हुने घोषणा गर्दछु ।

मिति २०७७ असार १० गते